

De l'aprenentatge de la lectura

«Les desigualtats socioculturals i econòmiques fan que no tothom tingui les mateixes oportunitats d'accedir a tot el que sabem sobre l'aprenentatge de la lectura» | «Assolir una bona lectura s'aconsegueix mitjançant la lectura, no pas amb remeis màgics»

«Assolir una bona lectura s'aconsegueix mitjançant la lectura, no pas amb remeis màgics»

Fa molts anys que treballo amb nois i noies amb dificultats d'aprenentatge. Com que aquesta activitat professional és autònoma -diguem freelance-, molt sovint em pregunto això: de quina manera podria aconseguir que el que vaig aprenent, per mitjà del conglomerat d'observacions, lectures, processos reflexius... beneficiï més gent? Dit en to desideratiu: com m'agradaria que aquestes aportacions no quedessin circumscrites, només, a qui em valora i pot costejar els meus serveis!

El desig de compartir té de destinataris els companys i companyes de professió, i alhora -, segons com, sobretot- les mares i pares. Precisament, per arribar a l'àmbit familiar, em fa l'efecte que un bon recurs com aquesta publicació podria resultar prou útil. Ho provaré. Compartiré quatre idees generals per ajudar la mainada, a casa, en els camins de la lectura.

Primera. En la lectura, com en gairebé tot, els models de les persones pròximes són importantíssims. Hi ha pares i mares que expliquen que compren llibres per als infants. La primera pregunta hauria de ser aquesta: i us veuen llegir, a casa? Us esforceu a predicar amb l'exemple? Probablement, hi sortirà guanyant tothom.

Segona. Desenganyem-nos: assolir una bona lectura s'aconsegueix mitjançant la lectura, no pas amb remeis màgics. I en el cas que els fills presentin dificultats d'aprenentatge, el treball també es

basarà en la lectura (però llavors convindrà que un bon professional estableixi objectius prioritaris i concrets proposats per tal d'assolir-los). Per això, a casa, la lectura compartida i agradable -amb complicitats, passant-ho bé- també és una de les primeres bases dignes de ser subratllades. I, un cop assegurat un bon clima, quin pot ser el nostre acompanyament? Podem llegir en veu alta per tal de ser escoltats, o animar els infants a seguir els rengles de lletra escrita, o -després- demanar que rellegeixin el mateix fragment. O també podem llegir alhora ells i nosaltres. O escoltar-los i, quan hagin acabat, comentar quins aspectes estan millorant i quins altres caldria continuar tenint força en compte. Podem alternar-nos llegint quatre paraules l'un, quatre paraules l'altre, intentant de mantenir un mateix ritme. Sense descuidar l'ambient -com deia- de complicitat, anirem ajudant els nous lectors a sentir-se més segurs i disposats a millorar.

Tercera. Abans de preocupar-nos per la rapidesa, hem d'assegurar una bona precisió lectora. Observem-la? Observem si hi ha lletres i dígrafs mal descodificats; si hi ha tipus d'estructures sil·làbiques que costen més que els altres; si hi ha paraules llargues i poc conegudes que no són ben segmentades per síl·labes; si hi ha mots que el fill o filla reconeix fàcilment, però que no acaba d'enllaçar gaire bé, ja que els diu per separat... Observem-ho i anotem-ho. I abans de passar a una pàgina nova de text, podem proposar la lectura de paraules que costen -les que tenim anotades o algunes de semblants-, o fins i tot diferenciar les síl·labes dels mots del text que després llegirem i sabem que resultaran una mica més difícils que els altres.

Quarta. L'aprenentatge de la mecànica lectora té importància, però encara en té més la comprensió de tot el que es llegeix, començant pels mots. La comprensió de les paraules, és evident, reforça les diferències interpersonals. Daniel T. Willingham, a *Educando niños lectores* (TEELL), afirma que, segons certs estudis -suposo que nord-americans-, per a una comprensió còmoda de text, cal conèixer aproximadament el 98% de les paraules. Expliquen que Dario Fo deia que «l'amo té mil paraules, mentre que l'obrer només en comprèn tres-centes». Els factors socioeconòmics són influents. Cal esforçar-se per tots els mitjans a reduir aquestes diferències.

Les desigualtats socioculturals i econòmiques fan que no tothom tingui les mateixes oportunitats d'accedir a tot el que sabem, avui dia, sobre l'aprenentatge de la lectura. El pes del model de mares i pares, la lectura acompanyada a casa, les observacions per millorar -si cal- la precisió, l'ampliació del vocabulari comprès. El fet d'esforçar-nos a compartir coneixements, idees... -fins i tot quan semblen òbvies- potser representa una primera baula en la reacció davant d'aquestes desigualtats, d'aquestes injustícies.